

KRÁTCE:

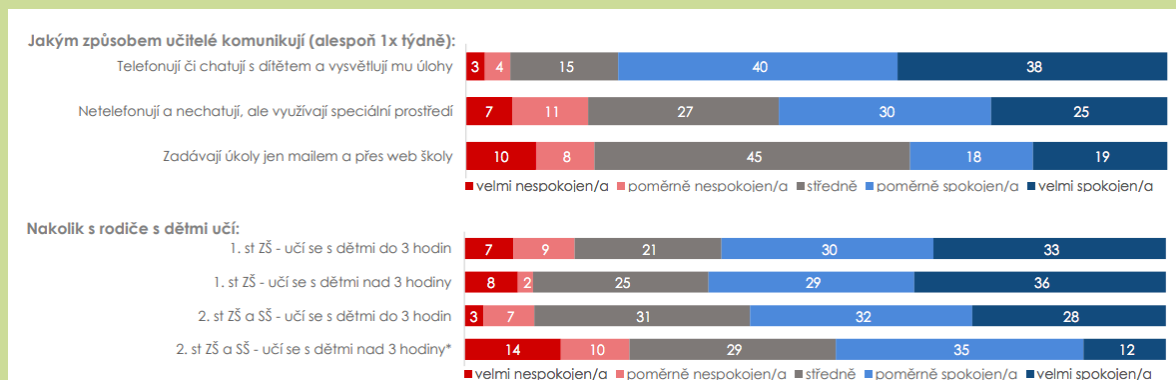

Vážení zřizovatelé,

přicházíme s druhým číslem našeho zpravodaje dříve než podle harmonogramu, abychom Vám poskytli informační servis v době tekutých písků, kterou si asi nikdo z nás ještě před dvěma měsíci nedokázal představit. Věříme, že jste pro své školy i jejich ředitele a učitele účinnou morální i materiální podporou. EDUin se snaží v tom být s Vámi a přinášet aktuální informace.

- Informace a zdroje k on-line výuce jsou na mnoha místech, vedle [oficiálních doporučení MŠMT](#) má svůj rozcestník i EDUin pod názvem [Učit Online](#). Doporučujeme i přehled od [Schola Empirica](#).
- Samostatnou zmínku si zaslouží slovenský portál Štátneho pedagogického ústavu [Učíme na diaľku](#).
- EDUin se pokusil zmapovat, jaká je podpora školám v době krize ze strany jednotlivých krajů. Shrnutí vycházející z otevřených zdrojů najdete [v této \(průběžné\) analýze](#), jak vidno, kvalita (nejen informačního) servisu se kraj od kraje velmi liší.
- Doporučení k distanční výuce určených učitelům a rodičům je mnoho, opomíjenou skupinou jsou čeští ředitelé. Proto jsme pro ně vydali [Desatero ředitele školy v době krize](#).
- Česká školní inspekce provedla celostátní telefonické šetření s řediteli škol, jak se školám daří realizovat distanční výuku. Závěry zveřejnila [zde](#).
- Pokud jde o základní legislativní a regulační materiály, je nezbytné začít [zákonem č. 135/2020 Sb.](#), o zvláštních pravidlech pro přijímání k některým druhům vzdělávání a k jejich ukončování ve školním roce 2019/2020 a [metodikami k jeho výkladu](#).
- Prozatím to vypadá, že společná část maturitní zkoušky i jednotná přijímací zkouška proběhnou, proto je důležité sledovat harmonogram [uvolňování opatření](#) v oblasti školství po přerušení výuky na všech školách (tedy kromě mateřských, kde je rozhodnutí ponecháno na zřizovatelích).
- Dlouho očekávaným klíčovým předpisem je Vyhláška o hodnocení výsledků vzdělávání žáků ve druhém pololetí tohoto školního roku. Návrh jejího znění je k dispozici [zde](#). Rovněž odkazujeme [na doporučení ke zpětné vazbě](#) při online výuce z dílny EDUkační LABORatoře doporučené i MŠMT.
- V neposlední řadě by vám neměly uniknout jak opatření k organizaci zápisů [k povinné školní docházce \(ZŠ\)](#) pro školní rok 2020/2021, tak opatření k organizaci zápisů [k předškolnímu vzdělávání \(MŠ\)](#) pro školní rok 2020/2021.
- Další informace poskytuje rozcestník uveřejněný [na webu MŠMT](#).

Jak souvisí spokojenost rodičů s komunikací školy a s tím, nakolik se s dětmi učí:

Zdroj: PAQ Research 2020 (23. – 29. 3. 2020)

Dle [výzkumu PAQ Research](#) vedeného analytikem Daniele Prokopem (publikováno 6. 4. 2020) jsou **výrazně spokojenější s přístupem školy k distanční výuce rodiče dětí, s kterými si učitelé alespoň 1x týdně telefonují či chatují, aby jim vysvětlili úkoly**. Spokojeno (známky 7-10 na desetibodové škále) je 78 % z nich a velmi spokojeno (známky 9-10) 38 %. Rodiče dětí, kterým škola pouze zadává úkoly e-mailem či přes školní web, jsou spokojeni jen ve 37 % případů a velmi spokojeni jen v 19 %. Vztah s typem komunikace se projevuje i v rámci jednotlivých stupňů škol.

V rámci prvních stupňů ZŠ spokojenost rodičů nesouvisí s tím, jak moc času věnují plnění úkolů s dětmi. **Data ale naznačují, že v rámci druhých stupňů ZŠ a SŠ jsou častěji nespokojeni rodiče, kteří se s dětmi musí učit 3 a více hodin denně**. Jejich vyšší aktivita může být reakcí na pocítovanou nedostatečnost práce školy, nebo se jedná o rodiče, kteří mají problémy dětem s úkoly ve vyšších ročnících poradit a tráví tím tedy více času. Díky menším vzorkům je však toto zjištění na hranici statistické významnosti.

TÉMA:

i

Školy ve válce

Podle našich zkušeností i vašich slov si velmi často lámeme hlavu nad tím, jak hodnotit své školy, jak v nich poznat kvalitu. A od toho odvozeno, jak hodnotit své ředitele, což mělo ostatně být tématem jarní EDUakademie, aktuálně odsunutě na neurčito.

Doba války vždy zrychlovala běh událostí, aktivizovala aktéry a díky tomu bylo přehlednější a jasnější, kdo je kdo. Jak již bylo řečeno premiérem, my jsme vlastně nyní ve válce. V tomto ohledu je přehlednější i situace v hodnocení škol, snáze se pozná potenciál jednotlivých zařízení, kde „v dobách míru“ byly na první pohled zvenku hůře rozlišitelné. Mimořádná doba si žádá mimořádné činy a ty se od těch běžných lépe odlišují.

Využijte toho pro lepší obrázek o svých školách, sledujte dění, ptejte se rodičů:

- V jaké kvalitě a intenzitě i přes dnešní obtíže probíhá komunikace se zákonnými zástupci?
- Jak kvalitně se škole podařilo zorganizovat výuku?
- Má škola tendenci zodpovědnost za vzdělávání přenášet na rodiče, nebo se snaží primárně online i offline komunikovat a pracovat se žáky?
- Dokázala škola flexibilně zareagovat úpravou vzdělávacího obsahu a redukcí učiva?
- Koordinuje někdo výuku mezi jednotlivými učiteli u jednotlivých tříd, aby žáci nebyli jednorázově přehlcováni?
- Snaží se škola aktivně držet kontakt úplně s každým žákem, vyhledává cíleně ty, kteří se v komunikaci odmlčují?
- Spolupracují, či přinejmenším komunikují učitelé mezi sebou? Vyměňují si informace a jsou i na dálku jeden tým?
- Jakým způsobem budou učitelé žáky za toto období hodnotit? Opravdu dokážou vyslyšet apel ministra Plagy i ČŠI, aby se nesnažili známkovat, ale poskytovali především motivující zpětnou vazbu ve formativní podobě?

Klíčová je role ředitele, je v dnešní situaci lídrem, který je rozhodný, ale zároveň dokáže podpořit?

Doporučujeme [rozhovor v DVTV](#) s naším předsedou správní rady a jedním ze zakladatelů EDUin Tomášem Feřtkem.

V otázce, jak školy zareagovaly na distanční výuku, uvádí čtyři druhy:

- A. Školy, které uvnitř umí spolupracovat a měly již před krizí zavedené nějaké digitální vzdělávací prostředí; učitelé i žáci byli zvyklí ho používat.
- B. Školy, které nebyly digitálně vybavené, ale učitelé jsou zvyklí spolupracovat. Díky tomu se rychle zorientovaly a úspěšně zavedly digitální prostředí.
- C. Školy, které nebyly zvyklé spolupracovat a učitelé v nich nebyli digitálně gramotní, ale krizi dokázali využít jako mimořádnou příležitost. Po počátečních obtížích na nich výuka běží v podstatě ke spokojenosti dětí i rodičů.
- D. Školy, které ani krize nedokázala vyhodit z hlubokých kolejí minulosti, nijak zvlášť se nesnaží digitalizovat, zůstávají na velmi nízkém standardu výuky, učitelé maximálně pošlou mailem úkoly a vyžadují (od rodičů) posláni jejich řešení.

Do jaké kategorie patří ta vaše škola? Srovnajte ji s ostatními v okolí a myslte na to při hodnocení ředitele, stanovování odměn a plánování další podpory.

Na tomto místě je třeba upozornit na fakt, že přechodem na distanční formu výuky (či vzdělávání tzv. „na dálku“) dramaticky rostou nerovnosti, které alespoň v nějaké podobě dokáže škola při prezenční formě výuky kompenzovat. Nejde zdaleka jen o děti ze sociálně nepodnětného prostředí, ale i rodiny, kde se rodiče musí věnovat snaze o udržení zaměstnání a nedokážou svým dětem věnovat tolik podpory, kolik potřebují. Prodlužující se dobou tohoto stavu se postupně rozklíží i na počátku funkční modely. Řešení nerovností je kolikrát nad síly školy, jde o věc regionální a mezioborovou. Proto je nezbytné, aby toto řešil se školou v úzké součinnosti právě zřizovatel.

Ujistěte se prosím u ředitelů škol, zda se snaží důsledně a různými formami držet kontakt s každým žákem, řeší chybějící techniku a internetové připojení, zohledňují rozdílné podmínky rodin v motivaci a hodnocení žáků. Učitelé by měli volit rozdílné způsoby práce i komunikace s různými typy žáků, dobré školy například pro nepřipojené děti zavedly „mrtvé schránky“, kam jim dávají a odkud vyzvedávají jejich úkoly a výsledky.

Velmi důležité je skutečně vyhledávat ty odmlčené, nemusí jít jen o chybějící studijní motivaci, s ohledem na délku trvání výpadku klasického vyučování za tím mohou být i velké úzkosti nebo deprese. Může být užitečné spolupracovat rovněž s neziskovými a dobrovolnickými organizacemi věnujícími se vzdělávání a sociální práci (např. [Člověk v tísni](#)) či přímo doučování dětí (např. projekt [Studenti studentům](#), projekt [Pomáhámeonline.cz](#) a další).

Zvažte i nějaké řešení faktu, že mnohé děti byly zapojené do programů obědů zdarma a velmi pravděpodobně při jejich současném zastavení trpí hladem. Škola s ohledem na podmínky programů obědů zdarma i vydaná opatření nyní nemůže jídelnu v klasickém režimu školního stravování provozovat. Tam, kde bude možné vařit pro cizí strávníky a vydávat stravu „přes okénko“, mohou se těmito „cizími“ strávníky stát i potřební žáci, je jen třeba vyřešit financování těchto obědů. Třeba najde nějaké řešení obec, např. v rámci charity nebo jiné neziskové organizace. Britové přešli na formu potravinových poukázek, které školy potřebným žákům vydávají.

K řešení nerovností si dovolíme doporučit tyto důležité materiály:

- [Materiály ČOSIV](#), především [Výzva k pomoci v učení dětem, které nemají přístup na internet](#)
- Slovenští kolegové publikovali hodně komplexní manuál [Jak v čase krize zabezpečit přístup ke vzdělávání pro všechny děti](#).
- Obecná [doporučení pro školy a učitele](#) v dané oblasti přineslo rovněž šetření organizace Člověk v tísni.

DO DIÁŘE:

EDUakademie jaro 2020

téma: Hodnocení ředitelů

odkládáme zatím na neurčito

Konference pro zřizovatele Lepší škola

11. listopadu 2020

aktualizujeme program a téma:

Co nám vzala a co nám dala pandemie

aneb koronakrize jako příležitost